

امداد دارویی

راهنمای داروشناسی برای همه

دکتر محمد رضا توکلی صابری

فهرست

۹	پیش‌گفتار
۱۱	فصل یکم. سالشمار داروسازی
۲۷	فصل دوم. دست‌اندرکاران درمان و دارو
۳۹	فصل سوم. اصول اساسی دارودرمانی
۵۳	فصل چهارم. خطرهای دارودرمانی
۷۵	فصل پنجم. هیستامین و آنتی‌هیستامین‌ها
۸۱	فصل ششم. داروهای ضد سرفه
۸۷	فصل هفتم. داروهای ضد درد
۹۷	فصل هشتم. کافئین
۱۰۳	فصل نهم. داروهای مؤثر بر دستگاه اعصاب خودکار
۱۱۱	فصل دهم. داروهای ضد سرماخوردگی
۱۲۱	فصل یازدهم. داروهای ضد زخم معده و سوء هضم
۱۳۱	فصل دوازدهم. ملین‌ها
۱۳۹	فصل سیزدهم. داروهای ضد کرم
۱۴۹	فصل چهاردهم. داروهای ضد استفراغ
۱۵۵	فصل پانزدهم. داروهای خواب‌آور
۱۶۱	فصل شانزدهم. داروهای روان‌درمانی
۱۶۹	فصل هفدهم. رژیم‌ها و داروهای ضد چاقی
۱۷۷	فصل هجدهم. داروهای ضد اسهال
۱۸۳	فصل نوزدهم. آنتی‌بیوتیک‌ها
۲۰۱	فصل بیستم. فرآورده‌های ویژه بهداشت دهان و دندان
۲۱۱	فصل بیست و یکم. داروهای ضد آکنه

پیش‌گفتار

روز به روز داروهای بیشتری تهیه و در اختیار بیماران گذارده می‌شود و پیوسته افراد بیشتری به داروها دسترسی می‌یابند. اگرچه این داروها در کاهش درد و رنج ناشی از بیماری‌ها نقش مهمی دارند، اما اگر درست تجویز و مصرف نشوند، عوارض زیادی ایجاد می‌کنند. متوفانه این عوارض هم با مصرف داروهای بی‌نسخه ایجاد می‌شود و هم با مصرف داروهای نسخه‌دار، در مواردی هم که تجویز درست است به علت نبودن رابطه منظم و صحیح بین پزشک، داروساز و بیمار، غالباً بیمار از کاربرد درست داروها و فواید ناشی از آن‌ها بی‌خبر می‌ماند.

برای کمک به آگاهی و هماهنگی بیشترین این سه زنجیره مهم در امر درمان، و برای آگاه ساختن حلقة انتهای این زنجیر، یعنی بیماران، نگارنده تصمیم به نوشتن این کتاب گرفت. هدف کتاب حاضر، ارائه اطلاعات دارویی به افرادی است که هیچ‌گونه آموزش پزشکی ندارند. این کتاب برای کسانی هم که چنین آموزشی دارند، به ویژه برای تفہیم مطالب به ناشنایان، نیز می‌تواند مفید باشد. دلیلی وجود ندارد اطلاعاتی را که گروه پزشکی بدان دسترسی دارد، نباید و یا نتوان در دسترس کسان دیگر خارج از این گروه قرار داد. به ویژه آنکه آموزش این افراد کمک بزرگی به درمان صحیح و مؤثر واقع شدن فعالیت‌های ارائه‌کنندگان خدمات پزشکی و دارویی خواهد کرد.

نویسنده در این کتاب سعی داشته تا آن‌جا که می‌توانسته و ممکن بوده است، مطالب را به زبان ساده بنویسد بدون آنکه از ارزش علمی اش کاسته شود. با این حال طی نوشتن کتاب معلوم شد که ساده‌نویسی بسیار سخت‌تر از دشوار‌نویسی است. بنابراین در مواردی که نویسنده در ساده بیان کردن مطالب علمی موفق نبوده است، کوشش در فهم مطالب را بر عهده خواننده می‌گذارد.

این کتاب بیشتر در باره داروهاست تا درمان‌ها و به منظور راهنمایی خواننده نگاشته شده است. هدف کتاب نیز این نیست که جای پزشک یا داروساز را بگیرد، بلکه بیشتر همچون

۲۲۵	فصل بیست و دوم. فرآورده‌های محافظ پوست
۲۳۳	فصل بیست و سوم. کمک‌های اولیه در سوتگی‌ها و زخم‌ها
۲۴۱	فصل بیست و چهارم. فرآورده‌های بهداشتی
۲۵۱	فصل بیست و پنجم. روش‌های پیشگیری از آبستنی
۲۷۱	فصل بیست و ششم. داروها و آبستنی
۲۷۹	فصل بیست و هفتم. مسمومیت‌های تصادفی
۲۹۷	فصل بیست و هشتم. داروها و کودکان
۳۰۵	فصل بیست و نهم. شیادی در پزشکی و پزشکنماها
۳۳۱	فصل سی ام. آزمایش ایمنی و تأثیر داروهای جدید
۳۳۹	فصل سی و یکم. اندازه‌گیری تأثیر داروها
۳۴۷	فصل سی و دوم. جایگزین‌های طب نوین
۳۸۳	فصل سی و سوم. انرژی درمانی
۴۰۳	فصل سی و چهارم. شیرخشک و غذای کودک
۴۳۵	کتابنامه